

Уведено в дію наказом
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
від 26.02.2021 року № 05/01-05

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради
Мелітопольського державного
педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького
від 26.02.2021 року протокол № 12

Голова Вченої ради

Анатолій СОЛОНЕНКО

ПОРЯДОК *№ 413*

проведення навчання з питань охорони праці в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

Це положення розроблено на підставі Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18 квітня 2006 року №304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22 листопада 2017 року №1514), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14 грудня 2017р. за №1512/31380

1. Загальні положення

1.1. Це Положення про порядок проведення навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності (далі – Положення) встановлює порядок навчання та перевірку знань з питань охорони праці працівників в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет) у процесі трудової діяльності, а також студентів, аспірантів (далі – здобувачі вищої освіти) Університету під час трудового і професійного навчання.

1.2. Положення спрямоване на реалізацію в Університеті системи безперервного навчання з питань охорони праці працівників та здобувачів вищої освіти, надання першої медичної допомоги потерпілим від нещасних випадків і правил поведінки у разі виникнення аварій.

1.3. Вимоги Положення є обов'язковими для виконання усіма структурними підрозділами Університету.

1.4. Контроль за дотриманням вимог цього Положення здійснює інженер з охорони праці Університету.

1.5. Визначення понять і термінів.

У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

- навчання з питань охорони праці – це навчання працівників та здобувачів вищої освіти Університету з метою отримання необхідних знань і навичок з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності або безпечного ведення робіт;

- робота з підвищеною небезпекою – є робота в умовах впливу шкідливих та небезпечних виробничих чинників або така, де є потреба в професійному доборі, чи пов'язана з обслуговуванням, управлінням, застосуванням технічних засобів праці або технологічних процесів, що характеризуються підвищеним ступенем ризику виникнення аварій, пожеж, загрози життю, заподіяння здоров'ю, майну, довкіллю;

- спеціальне навчання – є щорічне вивчення працівниками Університету, які залучаються до виконання робіт з підвищеною небезпекою, або там, де є потреба в професійному доборі.

- стажування – набуття особою практичного досвіду виконання виробничих завдань і обов'язків на робочому місці підприємства після теоретичної підготовки до початку самостійної роботи під безпосереднім керівництвом досвідченого фахівця;

- дублювання – самостійне виконання працівниками професійних обов'язків на робочому місці під наглядом досвідченого працівника, з обов'язковим проходженням протиаварійного і протипожежного тренувань.

2. Навчання з питань охорони праці

та безпеки життєдіяльності здобувачів вищої освіти

2.1. Навчання здобувачів вищої освіти з питань охорони праці в Університеті проводиться відповідно до вимог законодавства у сфері охорони праці, цивільного захисту та освіти.

2.2. Вивчення основ охорони праці в Університеті (навчальна дисципліна «Основи охорони праці»), проводиться за навчальними планами і програмами з цього предмету. Містить два модулі перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності.

2.3. Навчання з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти може проводитись як традиційними методами, так і з використанням сучасних видів навчання – модульного, дистанційного тощо, а також з використанням технічних засобів навчання: аудіовізуальних, комп'ютерних навчально-контрольних систем, комп'ютерних тренажерів.

2.4. Під час трудового і професійного навчання на здобувачів вищої освіти Університету поширюється законодавство про охорону праці.

3. Організація навчання і перевірки знань працівників

з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в Університеті

3.1. Під час прийняття на роботу і в процесі роботи працівники проходять інструктажі, навчання та перевірку знань з питань охорони праці, надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки у разі виникнення аварії або надзвичайної ситуації.

3.2. Навчання з питань охорони праці працівників Університету проводиться у вигляді складової частини навчання з питань охорони праці.

Навчання і перевірка знань підлягають усі працівники Університету з урахуванням умов праці та їх діяльності.

3.3. Спеціалісти служби охорони праці Університету, які є відповідальними за організацію роботи з охорони праці та є членами відповідної постійно діючої комісії з перевірки знань в Університеті один раз на три роки проходять навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

3.4. Перевірка знань спеціалістів служби охорони праці та інших працівників Університету з питань цивільного захисту, охорони праці, безпеки життєдіяльності здійснюється відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці, пожежної, радіаційної безпеки тощо, дотримання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

3.5. Працівники Університету, які суміщають професії, проходять інструктаж, навчання і перевірку знань з питань охорони праці з основних професій та з професій за сумісництвом.

3.6. Навчання з питань охорони праці в частині організації навчального процесу (матеріально-технічне забезпечення, формування навчальних груп, розробка навчально-тематичних планів та програм, форм навчальної документації та порядок їх ведення тощо) здійснюється відповідно до вимог законодавства та нормативно-правових актів у галузі освіти.

3.7. Особи, яких приймають на роботу, пов'язану з підвищеною пожежною безпекою, повинні попередньо пройти спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум). Працівники, зайняті на роботах з підвищеною пожежною небезпекою, проходять перевірку знань згідно нормативних актів з пожежної безпеки (один раз на рік), а посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично (один раз на три роки) проходять навчання і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

3.8. Перед перевіркою знань з питань охорони праці в Університеті для працівників та здобувачів вищої освіти проводять навчання: лекції, семінари та консультації.

3.9. Перевірка знань працівників Університету з питань охорони праці проводиться за нормативно-правовими актами з охорони праці, додержання яких входить до їхніх функціональних обов'язків.

3.10. Перевірка знань працівників Університету з питань охорони праці здійснюється комісією з перевірки знань з питань охорони праці, склад якої затверджується наказом ректора. Головою комісії призначається ректор Університету або перший проректор, а в разі потреби створення комісій в окремих структурних підрозділах їх очолює керівник відповідного підрозділу чи його заступник.

Участь представника спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці або його територіального управління у складі комісії обов'язкова лише під час первинної перевірки знань з питань охорони праці у працівників, які залучаються до виконання робіт підвищеної небезпеки.

Комісія вважається правочинною, якщо до її складу входять не менше трьох осіб.

3.11. Усі члени комісії у порядку, установленому цим Положенням, повинні пройти навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

3.12. Перелік питань для перевірки знань з охорони праці співробітників, з урахуванням специфіки діяльності Університету, складається членами комісії та затверджується ректором.

3.13. Формою перевірки знань з питань охорони праці працівників Університету є тренування, залік або іспит. Тестування проводиться комісією за допомогою технічних засобів (авто екзаменаторами, модульні тести тощо), залік або іспит – за екзаменаційними білетами у вигляді усного або письмового опитування.

3.14. Результат перевірки знань з питань охорони праці з робіт, визначених Переліком робіт з підвищеною небезпекою, а також там, де є потреба у професійному доборі, для проведення яких потрібне спеціальне навчання і щорічна перевірка знань з питань охорони праці, до виконання яких

допускається працівник, оформлюється протоколом засідання комісії з перевірки знань з питань охорони праці.

3.15. Особам, які під час перевірки знань з охорони праці виявили задовільні результати, видається посвідчення про перевірку знань з питань охорони праці. При цьому в протоколі та посвідченні у стислій формі зазначається перелік основних нормативно-правових актів з охорони праці та безпечного виконання конкретних видів робіт, в обсязі яких працівник пройшов перевірку знань.

3.16. При незадовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці Університету протягом одного місяця повинні пройти повторне навчання і повторну перевірку знань.

3.17. Не допускаються до роботи працівники, у тому числі посадові особи, які не пройшли навчання, інструктаж і перевірку знань з питань охорони праці.

3.18. Організаційне забезпечення роботи комісії (організація проведення перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, оформлення, облік і зберігання протоколів перевірки знань, оформлення і облік посвідчень про перевірку знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності) покладається на інженера з охорони праці Університету, яким проводилось навчання з питань охорони праці. Термін зберігання протоколів перевірки знань з охорони праці не менше 5 років.

3.19. Відповідальність за організацію і здійснення інструктажів, навчання та перевірки знань працівників з питань охорони праці покладається на ректора Університету та особу, відповідальну за даний напрям роботи.

4. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці

4.1. Посадові особи та інші працівники, зайняті на роботах, зазначених у Переліку робіт з підвищеною небезпекою затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я та Державного комітету України з нагляду охорони праці від 26.01.2005р. №15, зареєстрованому Міністерством юстиції

України 15.02.2005р. № 232/10512, та Переліку робіт, де є потреба у професійному доборі, затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України, Державного комітету України по нагляду за охороною праці від 23.09.1994р. №263/121 зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 січня 1995 року за № 18/554, проходять щороку спеціальне навчання і перевірку знань відповідно до Типового положення.

4.2. Спеціальне навчання з питань охорони праці може проводитись як безпосередньо в Університеті, так і іншими суб'єктами господарської діяльності, які отримали в установленому порядку відповідний дозвіл.

4.3. У разі здійснення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безпосередньо в Університеті спеціальне навчання з питань охорони праці є складовою зазначеної професійної підготовки.

4.4. Перевірка знань з питань охорони праці після проведення спеціального навчання проводиться комісією Університету.

5. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб

5.1. Перевірка знань з питань охорони праці посадових осіб проводиться комісією, створеною наказом спеціально вповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці. Очолює комісію Голова (заступник голови), до складу комісії входять керівники управлінь та відділів цього органу та представники інших органів державного нагляду за охороною праці, а також представники відповідних профспілок.

До складу комісії можуть також залучатися викладачі охорони праці головного навчально-методичного центру територіального управління Держгірпромнагляду у Запорізькій області.

5.2. Позачергове навчання і перевірка знань посадових осіб, а також фахівців з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності проводяться при переведенні працівника на іншу роботу або призначенні його на іншу посаду, що потребує додаткових знань з питань охорони праці.

Посадові особи, у тому числі фахівці з питань охорони праці Університету, у разі нещасного випадку (професійного отруєння) або нещасного випадку із смертельним наслідком, повинні протягом місяця пройти позачергове навчання і перевірку знань з питань охорони праці в порядку, встановленому Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, якщо комісією з розслідування встановлено факт порушення ними нормативно-правових актів з охорони праці.

6. Організація проведення інструктажів з питань охорони праці

6.1. Працівники та здобувачі вищої освіти Університету, під час прийняття на роботу й зарахуванням на навчання до Університету та періодично, повинні проходити в Університеті інструктажі з питань охорони праці, навчання щодо надання першої домедичної допомоги потерпілим від нещасних випадків, а також правил поведінки та дій під час виникнення аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих, навчання з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки.

6.2. За характером і часом проведення інструктажі з питань охорони праці (далі – інструктажі) поділяються на вступний, первинний, повторний, позаплановий та цільовий.

6.3. Вступний інструктаж проводиться:

- з усіма особами, які приймаються на постійну роботу або тимчасову роботу, незалежно від їх освіти, стажу роботи та посади;
- з працівниками інших організацій, які прибули до Університету і беруть безпосередню участь у освітньому процесі або виконують інші роботи для Університету;
- зі здобувачами вищої освіти, які зараховані на навчання або для проходження практики.

Вступний інструктаж проводиться спеціалістом служби охорони праці або іншим фахівцем відповідно до наказу ректора Університету, який в

установленому Положенням порядку проходів навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

Вступний інструктаж проводиться в кабінеті охорони праці або в приміщенні, що спеціально для цього обладнано, з використанням сучасних технічних засобів навчання, навчальних та наочних посібників за програмою, розробленою службою охорони праці з урахуванням особливостей виробництва. Програма та тривалість інструктажу затверджується ректором Університету.

Запис про проведення вступного інструктажу робиться в журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці, який зберігається службою охорони праці, а також у наказі про прийняття особи на роботу.

6.4. Первинний інструктаж проводиться до початку роботи безпосередньо на робочому місці з працівником:

- новоприйнятим (постійно чи тимчасово) на роботу до Університету;
- який переводиться з одного структурного підрозділу Університету до іншого;
- який виконує нову для нього роботу;
- відрядженим від іншого навчального закладу чи підприємства.

Проводиться зі здобувачами вищої освіти:

- до початку трудового або професійного навчання;
- перед виконанням кожного навчального завдання, пов'язаного з використанням різних механізмів, інструментів, матеріалів тощо.

Первинний інструктаж на робочому місці проводиться індивідуально або з групою осіб одного фаху за діючими в Університеті інструкціями з охорони праці відповідно до виконуваних робіт.

6.5. Повторний інструктаж проводиться на робочому місці індивідуально з окремим або групою працівників, які виконують однотипні роботи, за обсягом і змістом переліку питань первинного інструктажу.

Повторний інструктаж проводиться в термін, визначений нормативно-правовими актами з охорони праці, які діють у галузі, або ректором Університету з урахуванням конкретних умов праці, але не рідше:

- на роботах з підвищеною небезпекою – 1 раз на 3 місяці;
- для решти робіт – 1 раз на 6 місяців.

6.6. Позаплановий інструктаж проводиться з працівниками на робочому місці або в кабінеті охорони праці:

- при введенні в дію нових або переглянутих нормативно-правових актів з охорони праці, а також при внесенні змін чи доповнень до них;

- при зміні технологічного процесу, зміні або модернізації устаткування, приладів та інструментів, вихідної сировини, матеріалів та інших факторів, що впливають на стан охорони праці;

- при порушеннях працівниками вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, що призвели до травм, аварій, пожеж тощо;

- при перерві в роботі виконавця робіт більш ніж на 30 календарних днів – для робіт з підвищеною небезпекою, а для решти робіт – понад 60 днів.

Позаплановий інструктаж з працівниками та здобувачами вищої освіти Університету проводиться під час проведення трудового і професійного навчання при порушеннях ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що можуть привести або привели до травм, аварій, пожеж тощо.

Позаплановий інструктаж може проводитись індивідуально з окремим працівником/здобувачем вищої освіти або з групою працівників/здобувачів вищої освіти одного фаху. Обсяг і зміст позапланового інструктажу визначаються в кожному окремому випадку залежно від причин і обставин, що спричинили потребу його проведення.

6.7. Цільовий інструктаж проводиться :

- при ліквідації аварії або стихійного лиха;
- при проведенні робіт, на які відповідно до законодавства, оформлюються наряд-допуск, наказ або розпорядження.

Цільовий інструктаж проводиться індивідуально з окремим працівником або групою працівників. Обсяг і зміст цільового інструктажу визначається залежно від виду робіт, що виконуються.

6.8. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі проводить безпосередній керівник робіт (керівник структурного підрозділу Університету).

6.9. Первинний, повторний, позаплановий і цільовий інструктажі завершаються перевіркою знань у вигляді усного опитування або за допомогою технічних засобів, а також перевіркою набутих навичок безпечних методів праці, особою, яка проводила інструктаж.

При незадовільних результатах перевірки знань, умінь і навичок щодо безпечного виконання робіт первинного, повторного чи позапланового інструктажів, протягом 10 днів додатково проводяться інструктажі і повторна перевірка знань.

При незадовільних результатах перевірки знань після цільового інструктажу допуск до виконання робіт не надається. Повторна перевірка знань при цьому не дозволяється.

6.10. Про проведення первинного, повторного, позапланового та цільового інструктажів та їх допуск до роботи, особа яка проводила інструктаж, уносить запис до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці. Сторінки журналу реєстрації інструктажів повинні бути пронумеровані, прошнуровані і скріплені печаткою.

У разі виконання робіт, що потребують оформлення нараду-допуску, цільовий інструктаж реєструється в цьому наряді-допуску, а в журналі реєстрації інструктажів – не обов'язково.

6.11. Перелік професій та посад працівників, які звільняються від повторного інструктажу, затверджуються ректором.

6.12. Тематика та порядок проведення інструктажів з питань охорони праці для здобувачів вищої освіти під час трудового і професійного навчання в Університеті визначаються нормативно-правовими актами в галузі освіти.

7. Стажування, дублювання і допуск працівників до роботи

7.1. Новоприйняті працівники після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи повинні під керівництвом посвідчених, кваліфікованих працівників Університету пройти стажування протягом не менше 2-15 змін або дублювання протягом не менше шести змін. Стажування або дублювання проводиться, як правило, під час професійної підготовки на право виконання робіт з підвищеною небезпекою у випадках, передбачених нормативно-правовими актами з охорони праці.

7.2. Працівники, функціональні обов'язки яких пов'язані із забезпеченням безаварійної роботи об'єктів підвищеної небезпеки або з виконанням окремих робіт підвищеної небезпеки, до початку самостійної роботи повинні проходити дублювання з обов'язковим проходженням у цей період протиаварійних і протипожежних тренувань відповідно до плану ліквідації аварій.

7.3. Допуск до стажування (дублювання) оформляється наказом ректора Університету. У наказі визначається тривалість стажування (дублювання) та наказується прізвище працівника, відповідального за проведення стажування (дублювання).

7.4. Перелік посад і професій працівників, які повинні проходити стажування (дублювання), а також тривалість стажування (дублювання) визначаються ректором Університету, відповідно до нормативно-правових актів з охорони праці. Тривалість стажування (дублювання) залежить від стажу і характеру роботи, а також від кваліфікації працівника.

7.5. Ректорові Університету надається право своїм наказом звільняти від проходження стажування (дублювання) працівника, який має стаж роботи за відповідною професією не менше 3 років або переводиться з одного підрозділу до іншого, де характер роботи та тип обладнання, на якому він працюватиме, не змінюються.

7.6. Стажування (дублювання) проводиться за програмами для конкретної професії, які розробляються в Університеті відповідно до функціональних обов'язків працівника, і затверджуються ректором.

7.7. Стажування (дублювання) проводиться на робочих місцях. У процесі стажування працівники повинні виконувати роботи, які за складністю, характером, вимогами безпеки відповідають роботам, що передбачаються функціональними обов'язками цих працівників.

7.8. У процесі стажування (дублювання) працівник повинен:

- закріпити знання щодо правил безпечної експлуатації технологічного обладнання, технологічних і посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;

- оволодіти навичками орієнтування у виробничих ситуаціях у нормальних і аварійних умовах;

- засвоїти в конкретних умовах технологічні процеси і обладнання та методи безаварійного керування ними з метою забезпечення вимог безпеки праці.

7.9. Після закінчення стажування (дублювання) та при задовільних результатах перевірки знань з питань охорони праці наказом ректора Університету працівник допускається до самостійної роботи, про що робиться запис у журналі реєстрації інструктажів, у протилежному випадку, якщо працівник не оволодів необхідними виробничими чи отримав незадовільну оцінку з протиаварійних та протипожежних тренувань, то стажування (дублювання) новим наказом може бути продовжено на термін не більше двох змін.

7.10. Посвідчення про проведення навчання і перевірку знань з охорони праці повинно завжди знаходитися на робочому місці.

8. Прикінцеві положення

8.1 Це положення набирає чинності з дня його ухвалення Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

8.2 Зміни та доповнення до цього положення вносяться за рішенням Вченої ради університету, яка затверджується наказом ректора.

8.3 Положення про порядок навчання з питань охорони праці в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького № 174, затверджене на засіданні Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від 08.07.2015 року, протоколом №14 уважати таким, що втратило чинність.

Виконавець

Аліна ЛИХОДІД

Провідний юрисконсульт

Олександр КОНОПЛЯНКО